

Kommunfullmäktige

Revisorernas redogörelse för år 2024**Revisionens inriktning och genomförande**

I enlighet med kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente lämnar vi följande redogörelse för vår granskning.

Vi har granskat den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionssed i kommunal verksamhet. Vi har prövat om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom styrelsen och nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har baserats på en bedömning av risk och väsentlighet omsatt i en fastställd revisionsplan.

De granskningar som har gjorts har sammanställts i särskilda revisionsrapporter som under hand lämnats till berörda.

Revisorerna har vid granskningen biträtt av KPMG.

Sammanfattande resultat från revisionsrapporter

Sammanfattande resultat från följande revisionsrapporter redovisas nedan:

<i>Avsnitt</i>	<i>Rapport</i>
1.1	Grundläggande granskning
1.2	Granskning av individ och familjeomsorg
1.3	Granskning av VA-verksamheten
1.4	Granskning av det förebyggande arbetet mot välfärdsbedrägerier
1.5	Uppföljande granskning av tidigare genomförd revisionsrapport
1.6	Översiktlig granskning av delårsbokslut per 2024-08-31
1.7	Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

Rapporterna finns i sin helhet på Ånge kommuns hemsida, www.ange.se

1.1 Grundläggande granskning

Granskningens översiktliga syfte var att bedöma om styrelsen har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Sammanfattning

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att styrelsen delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att styrelsens verksamhetsstyrning sker i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag men att det finns utrymme för förbättring gällande målstyrningen, främst vad gäller vilka kriterier som ligger till grund för bedömning av måluppfyllelse.

Vi bedömer att verksamheten inte har bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt även om resultatet är något bättre än budgeterat. Styrelsen bör därför fortsätta arbetet med att nå en budget i balans.

Granskningen har även visat att arbetet med intern kontroll behöver förstärkas samt tydliggöras, både gällande förutsättningar för en systematisk intern kontroll och uppföljning.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att måluppfyllelse alltid bedöms utifrån gällande styrmodell.
- Se över möjligheter att vidta ytterligare åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.
- Fortsätta arbeta aktivt med att nå en budget i balans.
- Tydliggöra hur samtliga risker i internkontrollplanen ska hanteras.
- Tydliggöra arbetet med intern kontroll.
- Följa upp samtliga risker som enligt internkontrollplanen ska hanteras.

1.2 Granskning av individ och familjeomsorg

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av arbetet med barn och unga, med fokus på kvalitet och rättssäkerhet.

Sammanfattning

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen inte har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av arbetet med barn och unga.

Vår samlade bedömning grundas i att granskningen har visat att det till viss del finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning men att det saknas dokumentation av ansvarsfördelningen.

Granskningen har även visat att det inte finns skriftliga rutiner för utredning av barn och ungas behov av stöd eller för planering och uppföljning av insatser. Arbeta pågår dock med att se över och revidera rutiner och att bygga ett kvalitetsledningssystem.

Vi bedömer att det delvis finns arbetssätt för att säkerställa att utredning, planering och uppföljning sker enligt lagar och föreskrifter.

Vidare bedömer vi att det i allt väsentligt säkerställs att handläggare har rätt kompetens. Vi bedömer även att det i allt väsentligt finns systematiska arbetssätt som säkerställer kvalitet hos leverantörer och uppdragstagare även om det finns utrymme för ytterligare förbättring.

Däremot har granskningen visat att styrelsen inte följer och analyserar kostnader för placeringar.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att det finns en fastställt ansvarsfördelning för handläggningsprocessens olika delar, som är väl känd i verksamheten.
- Säkerställa att det finns beslutade skriftliga rutiner gällande arbetet med utredning, planering och uppföljning, som är väl kända i verksamheten.
- Säkerställa att det genomförs egenkontroller som dokumenteras och används i verksamhetens utvecklingsarbete.
- Säkerställa att det finns skriftliga rutiner för arbetet med ärendegenomgångar samt att resultatet av dessa dokumenteras och används i verksamhetens utvecklingsarbete.
- Säkerställa att arbetet med introduktion av nyanställda är systematiserat där det finns ett fastställt introduktionsprogram.
- Tillse att det finns utformade arbetssätt som säkerställer att brister avseende leverantörer kommer ansvarig för avtalsuppföljning till känna.
- Systematiskt följa upp och analysera kostnaderna för, och arbetet med, socialtjänstens handläggning av och insatser för barn och unga.

1.3 Granskning av VA-verksamheten

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunen har ändamålsenliga och säkra rutiner vad gäller VA-verksamheten och om god redovisningssed inom området tillämpas.

Sammanfattning

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunen inte har ändamålsenliga och säkra rutiner vad gäller VA-verksamheten. Vi bedömer vidare att god redovisningssed inom området delvis tillämpas.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Upprätta rutiner och riktlinjer för hur arbetet generellt ska bedrivas kring VA-verksamheten i kommunen, till exempel i formen av en teknisk handbok. Detta som ett ytterligare stöd i arbetet som kan vara värdefullt i samband med att till exempel nya medarbetare rekryteras.
- Överväga om något specifikt verksamhetssystem för VA-verksamheten ska införskaffas och börja användas.
- Revidera befintlig VA-plan i syfte att säkerställa att denna återspeglar nuvarande förhållanden och förutsättningar. Behov av revidering föreligger då VA-planen upprättades ett antal år bakåt i tiden och vissa förhållanden och förutsättningar har förändrats sedan dess.
- Säkerställa att fullständiga underhållsplaner upprättas. Vi bedömer att dessa ska innehålla behov av åtgärder för respektive anläggning, när åtgärderna ska genomföras samt kostnaden för respektive åtgärd. Underhållsplanerna bör ha ett tidsperspektiv på 5-10 år framåt i tiden.
- Fastställa prioriteringsgrunder för de underhållsinsatser och underhållsåtgärder som ska genomföras inom ramen för VA-verksamheten. Dessa prioriteringsgrunder bör bilda bas för vad som finns med i underhållsplanerna.
- Bedöma hur stor underhållsskuld som i nuläget finns vad gäller VA-anläggningarna då underhåll och reinvesteringar inte varit tillräckliga historiskt sett.
- Säkerställa att tillräckliga underhållsåtgärder och underhållsinsatser genomförs i syfte att bibehålla status, skick och värde på nuvarande VA-nät och VA-anläggningar. Detta utifrån en god ekonomisk hushållning.
- Säkerställa att avsättning till fond för framtida nyinvesteringar sker enligt de regler som gäller i Lagen om allmänna vattentjänster.
- Fortsätta arbetet och insatserna kring att utveckla säkerheten och skyddet vad gäller vattenverken.
- Säkerställa att vattentjänstplan antas i såväl kommunstyrelsen som i kommunfullmäktige. Krav på vattentjänstplan föreligger sedan 1 januari 2024.

1.4 Granskning av det förebyggande arbetet mot välfärdsbedrägerier

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig styrning och samverkan samt en tillräcklig intern kontroll avseende det förebyggande arbetet mot välfärdsbedrägerier.

Sammanfattning

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen delvis har säkerställt en ändamålsenligt styrning och samverkan samt en tillräcklig intern kontroll avseende det förebyggande arbetet mot välfärdsbedrägerier. Vi ser dock en risk med att arbetet inte bedrivs systematiserat, och att det framkommer i intervjuer att risken bedöms som liten, att kommunen inte har en tillräcklig kontroll för att upptäcka välfärdsbrott.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att det inte har genomförts någon riskanalys med inriktning på välfärdsbedrägerier. Däremot ingår risken för välfärdsbrott delvis inom ramen för av arbetet med intern kontroll och de riskanalyser som ligger till grund för det arbetet.

Vidare har det framkommit av granskningen att välfärdsbedrägerier indirekt omfattas av vissa styrande dokument samt att det delvis finns system och arbetssätt för att upptäcka och hantera välfärdsbedrägerier. Vi bedömer dock att arbetet behöver systematiseras.

Granskningen har även visat att utbildning avseende förebyggande arbete mot välfärdsbedrägerier inte har erbjudits medarbetare och chefer. Vi bedömer att behovet av att detta behöver ses över och utifrån det bör utbildningsinsatser planeras.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Tillse att riskanalys med inriktning på välfärdsbedrägerier genomförs.
- Överväga att uppdra till kommunens verksamheter att utifrån behov beakta välfärdsbedrägerier i sina styrande dokument.
- Säkerställa att system, rutiner och arbetssätt för att upptäcka och hantera välfärdsbedrägerier systematiseras.
- Se över befintligt och kommande behov av utbildning som del av ett förebyggande arbete mot välfärdsbedrägerier.
- Utifrån ovanstående upprätta en utbildningsplan eller strategi för utbildning i arbetet mot välfärdsbedrägerier.

1.5 Uppföljande granskning av tidigare genomförd revisionsrapport

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen genomfört tidigare givna rekommendationer samt att följa upp om kommunen genomfört de svar som angavs i kommunens yttrande till kommunrevisionen.

Sammanfattning

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen delvis har genomfört de rekommendationer som revisionen lämnade i tidigare genomförd granskning. Dock ser vi i granskningen att kommunstyrelsen inte fullt ut säkerställt att publicerade styrdokument på kommunens webbplats är aktuella dels vad gäller kommunens nya nämndorganisation då vi kan se att vissa styrdokument är mer än 20 år gamla. Vidare gör vi bedömningen att kommunen bättre säkerställer en länkning mellan anslag och protokoll genom nyttjandet av en ny mötesportal på kommunens webbplats

Ånge kommun har sedan tidigare genomförd granskning genomfört en omorganisation vilket föranlett att delar av de rekommendationer som revisionen lämnade vid tidigare genomförd granskningen inte längre är aktuell. Dock framkommer det i granskningen att kommunen inte genomfört revidering eller återaktualisering av gällande styrdokument i den grad så att hänvisning till rätt verksamhet i organisationen är rätt.

Vidare ser vi att kommunen på ett mer tydligt sätt publicerar anslag och koppling till respektive protokoll. Dock ser vi att det inte finns någon koppling mellan anslag i myndighetsnämnden och protokoll till berörd nämnd.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att publicerade styrdokument på kommunens webbplats är aktuella och i enlighet med gällande lagstiftning och kommunorganisation.
- Säkerställa att samtliga styrdokument aktualiseras.
- Säkerställa att publicerade styrdokument är publicerade på rätt avsedd adress på kommunens webbplats.

1.6 Översiktlig granskning av delårsrapport per 2024-08-31

Den översiktliga granskningen av delårsrapporten har besvarat följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de av kommunfullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?
- Kommer kommunen att efterleva balanskravet och har åtgärder presenterats vid ett eventuellt prognostiserat negativt balanskravsresultat?

Sammanfattning

Slutsats – Delårsrapportens räkenskaper

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Som en konsekvens av att kommunen inte har presenterat någon utredning eller kartläggning som styrker att samtliga leasingkontrakt kan redovisas som operationell leasing i delårsboks slutet har vi inte kunnat fullfölja vår översiktliga granskning av ställningstagandet som presenteras som en upplysning i delårsrapporten. Hade vi kunnat fullfölja vår översiktliga granskning av ställningstagandet skulle det ha kunnat komma fram omständigheter som visar att ändringar av delårsrapporten skulle ha varit nödvändiga.

Slutsats – God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återsporterade resultatet. Det innebär att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

Slutsats – Balanskravsresultat

Vi konstaterar, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet inte kommer att uppfyllas. Vi ser ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär. Kommunstyrelsen har föreslagit att resultatutjämningsreserven ska användas för att täcka det prognostiserade underskottet.

1.7 Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Sammanfattning

Årsredovisningens räkenskaper

Utifrån vår genomförda granskning av årsbokslutet har vi noterat att kommunen gör avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Från och med 2024 redovisar kommunen sina leasingavtal enligt RKR R5. Detta har lett till att kommunen identifierat leasingavtal som nu redovisas som finansiell leasing istället för operationell leasing vilket är en väsentligt förändring mot föregående år. Enligt RKR R12 ska väsentliga fel under tidigare perioder rättas retroaktivt vilket också har skett. Vid vår granskning har vi dock identifierat två finansiella leasingavtal som är felaktigt beräknade, detta leder till att kommunen i årsredovisningen för 2024 har ett för lågt utgående värde på anläggningstillgångar och långfristiga skulder om ca 17 mnkr. Ett av dessa två felaktigt beräknade avtal är nytt för 2024, varför vi bedömer att de felaktiga beräkningarna inte har någon effekt på de ingående balanserna 2023 eller 2024. Felet bedöms inte påverka resultaträkningen väsentligt.

God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet. Det innebär att resultatet inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

Balanskravsresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

Övriga iakttagelser

Vi har utöver ovan noterat att:

- Kommunen har tidigare år redovisat kostnader i förtid. I bokslutet 2024-12-31 finns fortfarande en skuld uppgående till 3,1 mnkr.
- Kommunen fortfarande har äldre ej utnyttjade bidrag från åren 2020 – 2023 om ca 1,1 mnkr kvar i balansräkningen. Dessa borde ha redovisats som intäkt det år de erhöles.
- Kommunen har sedan år 2016 en avsättning för återställning av deponi uppbokad till 15 mnkr. Vi har inte tagit del av någon uppdaterad och detaljerad beräkning för avsättningen och noterar att avsättningen är oförändrad jämfört med tidigare år.
- Kommunen har i investeringsredovisningen i årsredovisningen inte kommenterat större avvikelser mot budget.

Rekommendationer

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Tillse att kostnader bokförs i rätt tid.
- Tillse att intäkter bokförs i korrekt period.
- Uppdatera beräkningen för avsättning till deponi.
- Tillse att investeringsredovisningen upprättas enligt lag och rekommendationer.